

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

DUS-III.059.14.2024.WB

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 1763, Pana Posła Pawła Papke w sprawie konieczności opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez osoby samozatrudnione prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, które jednocześnie pozostają zatrudnione poniżej przedstawiam następujące wyjaśnienia w zakresie właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

2. Czy osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą pozostające jednocześnie zatrudnionymi, mogą liczyć na zwolnienie z obowiązku opłacania innych składek przypadających z prowadzenia JDG?

Kwestia obowiązku ubezpieczeń społecznych została uregulowana w art. 6 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, z późn. zm.). Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem, obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, w tym obowiązkowi opłacania składek - podlegają między innymi osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami (pkt 1) oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia czyli zleceniobiorcy (pkt 4), a także osoby wykonujące działalność pozarolniczą, w tym gospodarczą (pkt 5).

Na podstawie art. 9 ust. 1 i 1a ww. ustawy osoby będące pracownikami - podlegają ubezpieczeniom społecznym także z innych posiadanych równocześnie tytułów (rodzajów pracy lub działalności zarobkowej), jeżeli ich wynagrodzenie czyli podstawa wymiaru składek z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę pracowników ustalone na podstawie przepisów prawa pracy.

Jeżeli jednak ich podstawa wymiaru składek z tytułu stosunku pracy jest równa lub wyższa niż minimalne wynagrodzenie - wówczas nie mają obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z drugiego tytułu ubezpieczenia czyli np. z wykonywanej jednocześnie działalności gospodarczej lub z dodatkowej umowy zlecenia.

Ubezpieczenie społeczne pracowników ma zawsze obowiązkowy charakter, w przypadku spełnienia wskazanych wyżej warunków dotyczących wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru ich składek - pracownicy mają jednak wybór co do podlegania ubezpieczeniom społecznym lub nie z posiadanych dodatkowo innych tytułów pracy czy działalności zarobkowej.

Natomiast jeżeli chodzi o sytuację łączenia działalności gospodarczej z wykonywaniem umowy zlecenia nie związanej z tą działalnością - należy wskazać, że na podstawie art.9 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - zleceniobiorca, prowadzący jednocześnie pozarolniczą działalność, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z tytułu tej działalności, jeżeli z tytułu wykonywania umowy agencyjnej lub umowy zlecenia oraz współpracy przy wykonywaniu

tych umów podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niższa od obowiązującej tę osobę podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność.

Podstawa wymiaru składek z umowy zlecenia jest zatem porównywana z podstawą wymiaru składek obowiązującą daną osobę z tytułu działalności gospodarczej. Jeżeli podstawa wymiaru z umowy zlecenia jest niższa – wówczas dana osoba podlega ubezpieczeniom społecznym z obydwu ww. tytułów.

Natomiast jeżeli podstawa wymiaru składek z umowy zlecenia jest co najmniej równa lub wyższa niż podstawa wymiaru składek obowiązującą daną osobę z tytułu działalności gospodarczej – wówczas osoba zainteresowana ma prawo wyboru tytułu, z jakiego chce podlegać ubezpieczeniom społecznym i opłacać składki.

Warto równocześnie podkreślić, że w przypadkach gdy przedmiot umowy zlecenia jest taki sam jak przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej – takie umowy zawierane przez przedsiębiorców traktowane są jako umowy w ramach prowadzonej działalności i jako takie nie stanowią odrębnego tytułu do ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji umowy te nie rodzą również obowiązku opłacania dodatkowych składek na ubezpieczenia społeczne.

Opisane wyżej mechanizmy porównywania podstaw wymiaru składek - mają między innymi na celu ochronę poziomu zabezpieczenia społecznego osób wykonujących szeroko rozumianą pracę najemną (pracownicy i zleceniobiorcy) oraz ochronę przed tzw. „wypychaniem” ich przez pracodawców na samozatrudnienie i zakładanie własnej działalności gospodarczej wbrew ich woli.

Z drugiej zaś strony mechanizmy te mają równocześnie na celu ochronę interesów i poziomu zabezpieczenia społecznego samych przedsiębiorców wykonujących dodatkowe zajęcia zarobkowe. Chodzi w tym przypadku o uzyskanie przez przedsiębiorców gwarancji otrzymania odpowiednich świadczeń pieniężnych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w zamian za opłacane wcześniej składki (zasiłki chorobowe i macierzyńskie oraz rodzicielskie, renty z tytułu niezdolności do pracy, emerytury i renty rodzinne po zmarłych przedsiębiorcach), w wysokości nie niższej niż najniższe ustawowo gwarantowane świadczenia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/